

ՄԱՐԿԱԿԱՆ

ՔԱՌԱՄԱՄԵԱԿ

1906 — 1946
Գաղափարների և ինչ տարրերը

Ջարդի, աշխարհագրական, թշուառական, սովի
մահացողական ընդմեջին քաղի քառասուն տարի
նախ կանգուն, և զորանալ տարուհ տարի, վիճա-
նած չէ՝ մեր մեջ՝ ամեն կազմակերպություն
Ունեցած ենք և այժմ ալ ունենք կազմակեր-
պվածներ, որոնք չկարենալով արգելադրել և ա-
րգելանել իրենց գոյություն իրաւունքը, հետը-
նակ քաղաք կամ քաղաքում վրայն հրապարակեն
հաղթական կոչակներ իրենց ալ ունենք, որոնք
արծա կ'ամշան խոստովանելու ժամանակավոր
լայնի և զեռ կը յամառն կառելի իրենց անսկզ-
ունք ճակատենք անհրաժեշտ և ազգային տեսակետով վը-
րահար անհրաժեշտ ենք:

Սակայն, պարզան ճոխը չէ Հայկական Բարե-
գործական Ընդհանուր Միութեան, որ ոչ կրնայ վը-
րել, — եթէ որքը ներսէն չգալ — և ոչ ալ ժամա-
կավորէր գաղափար, — եթէ համընթաց քաղե ժամա-
կին յառաջիմական ոգին հետ զիտի չքաղաքին
նկն նոյնիսկ որ, եթէ իր վրայ գործողը ձեռա-
նող վարչիներուն ձեռքով չխեղդուի, ինչպէս
արջը կը խեղդէ եղբի ձագուկը՝ սերած ա-
նուն, մահ պիտի և պէտք չէ տեսնել Բարեգործակա-
նը, որովհետեւ Բարեգործականը՝ ամեն ժողովուրդ
մէջ և ամեն ժամանակներուն համար անմահ ու
անահ իրողութիւն է: Իրեքողմեան, մարդասի-
ւական, թշուառին օգնելու, անկեալին ձեռքէն
նկնելու և ոտքի հանելու, անոք ու անօգնական որրն
որրիսլին պաշտպանելու գերազանցօրէն քնական
հետեւեալը աւտուածային զգացումը զօրացած
զգացողականութիւն և ազգայնութեան հիմնային ա-
նկողմնակցութիւն և իրականացումներով, Բարե-
գործական Միութիւնը կ'ապահովագրեն ամեն տեսակ
անպիկ դէմ:

Չենք ուզիր իբրեւ փաստ բերել, ցարդ այդ Մի-
ութեան կատարած բարիքները՝ մեր ազգային կեան-
քի վերջին քառասունամեակին մէջ, հաստատուող հա-
մար մեր ըսածները: Այդ առաւել ու յայտնի բա-
րիքները, եթէ թուանշաններու վերածննդ, միայն
առեւտրական ընթացքին Սուբիոյ և Լիբանանի մէջ
առեւտրականներուն համար հարկ պիտի ըլլայ հսկայ
հնարքներ ըսելու: Անկէ աւելի օգտակար ըլլալ թե-
նակ կորցալ մեր Բ. էջին մէջ հրատարակուած նա-
նակը՝ զոր Հայկական Սովետական Սոցիալիստական
անդադմանութեան ժողովրդական կամիսարներուն Սո-
վետի կից Արտասահմանէն Ներգաղթող Հայերու
Համայնութեան և Տեղաբնակներու Կոմիտէն ուղղուած է
Հ. Մ. Միութեան վերմ. Նախագահին, Նիւ Եորք:
Այդ նամակը, ինքնին, անաւարկելի վկայագիր
է և Բարեգործականի գոյութիւնն արգելադրող,
որոշանքներուն գնահատուած և անխելքներուն ար-
քը առաւել ևս թանկացնող:

Մենք այդ նամակին կ'ընդշնարենք այն խո-
նակի փաստաթուղթին՝ որ կը տածուի Մայր Հայրենի
քի մէջ, Հ. Բ. Մ. Միութեան հանգէպ և կա վը-
րահողութիւնը, 40 տարի, այս ժողովուրդին մէջ, այս
հաղափարին հետ և այս ժողովուրդին համար կա-
տարած զեղեքիլ ու քնահատելի ծառայութիւններ
են իրեն:

Գաղափարական տեսակետաբանութիւնները, անհ-
միս ծառային այդ ազգայնաբան ծառայութեանց՝ ժո-
ղովուրդին մէջ քարոզումին ու տարածումին, որ-
ովհետեւ ժողովուրդը ու Բարեգործական, ձեռք ձեռքի
որոշանքներուն զուրկ հանել «Հայ Ազգութեան Միասնոր-
դութիւնը» Բ. Ա. կուսակցութիւնը և իր բոլոր
կանխիկը, որոնք միջև «Նիքիտա» ալ, սկիզբէն ի
մեր կանգնած են Հ. Բ. Մ. Միութեան կողքին, և պիտի
անհրաժեշտ անալոյք բարեկամի գործընկերայ,
որովհետեւ կը հաւատան թէ Հայկ. Բարեգործականի ղե-
նակները, չոր ուսերը և եռանդը պիտի չենայն
գաղափարական Հայրենի, իրենց Հայրենիք՝ Սովե-
տական Հայաստան վերադառնալու գործին անհրա-
ժեշտ օգնութիւնը ցուցադրելու համար:

ՆՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՆԿԱՌԱՐՈՒՄԵՆ ՏՕՒՆ

Ուրիշ ազգերու նման, Սուբիոյ ևս ունի իշա-
տակելի օրեր՝ իր պատմութեան մէջ, բայց Գարնա-
մուտի այս օրերը, Ա. էջի 17-18-19, աւելի բարձր
ու պատմականօրէն փառաւոր իմաստ ունին այս
Հայրենիքին համար, քան նախորդող ուրիշ թուա-
կանները:

Այս օրերը կը կազմեն թուական մը՝ որ իրական
անկախութեան, ազատութեան և գերիշխանութեան
համար, զօրաւորութիւն գէմ մղուած արդար պայքարին
նախադրոճումն իսկ է:

Այլ չկան այն օտար ուժերը՝ որոնք յանուն ար-
գարութեան եկան այս գեղեցիկ երկիրը ու հետո-
ւորէն զերէն կայսերապաշտական շահեր՝ ի միտս երկ-
րին ժողովուրդներուն: Այլ չկան այն օտար զորքերը
որոնք երկրին պանծալի ու նուիրական զօրքին տեղ
ծածանցան այս Հայրենիքին սեփականութիւնն և
զող հաստատութեան և սպասակութեան վերա-
կէ: Այլ չկան այն օտար ձեռքերը՝ որոնք, երկրին սանձը
անիրաւաբար ընձած, ուղեցին այս աղուր երկրին
ճակատագիրը վարել իր կամքին հակառակ ուղղու-
թեամբ:

Հիմա, Սուբիոյ ժողովուրդը իր ընտրած կառ-
վարութեան յանձնած է այլևս իր ճակատագիրը զե-
կալարելու սրբազան պարտականութիւնը, և արդէն
այդ կառավարութիւնը կատարած է հսկայ գործ մը՝
ժողովուրդին և երկրին տալով իրական գերիշխա-
նութիւն ու վերահսկողական իրաւունքներ, հեռա-
քնելով իր սահմաններէն օտար ամեն իշխանութիւն:
Այս գերազանցօրէն ազնուկըստ և հայրենակերտ
աշխատանքը եթէ յաջողօրէն զուրկ հանուեցաւ Հայ-
րապետութեան վերմ. Նախագահ Ն. Բ. Շիւքրի Պէ-
րաթիւնի և իր հայրենասէր զորակիցներուն շնոր-
հիւ, անոնց կողքին պէտք է փառաբանել նաև Սու-
բիական ժողովուրդը, որ գիտցաւ կուրծք տալ ամեն
գոնաւորութեան և պայքարել ընդդէմ ամեն ստնձը-
րութեան:

Այդ պատմաբան իսկ յատարեալ անկախութեան,
ազատութեան, գերիշխանութեան և վերահսկողական
իրաւունքներու սիրաքան այս օրուան առիթով,
«Նիքիտա», յանուն Սուբիական ժողովուրդին կը գոչէ.
Կեցե՛ք՝ Հանրապետութեան Նախագահ Ն. Բ. Շիւ-
քրի Պէրաթիւն:

Կեցե՛ք՝ Սուբիոյ հերոս կառավարութիւնը:
Կեցե՛ք՝ արար ժողովուրդը:

Պ. Պ. ԱՀԱՐՈՆՈՎ,
ՏՆԻԷՐՈՍԻԻ ԵՒ
ԳԱՌՆԻԿ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՀԱԼԷՊ ժ.Ա.Մ.Ո.Ն.Ե.Յ.Ի.

Երեկ, Երեքշաբթի, կեսօրէ ետք ժամը 3ին,
Պէրսիական Հալէպ ժամանելին և Օթէլ Պարոն ի-
շխաններու Սովետ Հիւպատոս Պ. Ռուբին Ահարոն
նով, Առեւտրական Կցորդ Պ. Տնիէրոսի և Ներ-
գաղթի Լիազոր Պատուիրակ Պ. Գաւրիկ Նազար-
եան:

Բարեկալուստ կը մաղթենք մեծանուն հիւ-
րերուն:

ՆԵՆՈՒՆ ՄԷՋ ՄԵՆԱՐԻ ՏՈՒՆ

Շ. Ռ. Ռ. Ն. Ո. Ս. Կ. Ս. Ն.

Երեկ, (Թա) — Նկատողութեան առնելով
արտասահմանէ մօտաւոր ժամանակը մեծաթիւ
Հայերու որոնք բազմանք յայտնած են վերադառ-
նալ Ս. Հայաստան, Երեւանի մէջ թափ տրուեցաւ
առնելու շինութեան Բազմաթիւ. նախարարու-
թիւններ, տնտեսական կազմակերպութիւններ և
պաշտօնատեղեր կը մասնակցին այս աշխատու-
թեանը: Երեւանի շինարարական Բարձրները Ներ-
գալիս կը լրացնեն տնաշինութեան նախապատրաս-
տական աշխատութիւնները: Պաշտօնատեղերը զբո-
ղեալ են Սիւնիկէ զործանութիւններ ձեռք բը-
րելու համար: Մանով հայ հարտարարներու
խումբ մը կը պարտաստէ նոր շինքերու շինու-
թեան յատկաւորը:

ԱՊԱՅՈՎ. ԽՈՐՀՈՐԴԻ

ՆԵՐՈՒՆԴԱՐՈՒ ՆԵՍԱԸ

Նիւ ԵՐԲ. — Նախագահ Տ. Պ. Պարոն բաց
ման խօսքին յետոյ, ժողովը նկատի առաւ Իրանի
խնդիրը օրակարգէն վերցնելու մասին Սովետ մը.
նախաձեռնութեան Պ. Կրօմիքոյի նախաձեռնութեան
Իրանի պատգամ Պ. Հիւսէյն Ալա յայտարարեց թէ
վարչապետ Կամալ Սալթանէն ստացած էր հեռա-
գիր մը, որով ետ կը քաշուէր Խորհուրդին ներ-
կայացուած իրանական թողութիւնը, քանի որ Սովետ
և Իրան համաձայնութիւն լուծած էր արդէն եր-
կու երկրներու միջև դուրսբիւն ունեցող տարա-
կարծութիւնը: Մ. Նահանգներու միասին պատ-
ուարեկ է իր կարծիքը յայտնել հարցը մը մասին:
Ներով հանդիման տվեալ Իրան հատկացողութեան
մասին, յայտնեց թէ համաձայն Ուլտի շրջ յոդ-
ուածին Արդ տրամադրութեան, Խորհուրդը պար-
տաւոր է իր կարծիքը յայտնել հարցը մը մասին:
որ երկու անգամ բերուած է սեղանին վրայ՝ Իրան
նի պատուիրակներուն միջոցով, հետեւեալը Մ.
Նահանգները պիտի չպաշտպանեն Իրանի խնդիրը
օրակարգէն վերցնելու Պ. Կրօմիքոյի տեսակետը:
Իրանի պատուիրակ Պ. Լանկէ աւելորդ նկատեց
այդ խնդիրը օրակարգի վրայ պահելը, քանի որ
այդ հարցը կը բերուածքը իմաստաւոր Ս. Միութեան
ու Իրանը որոնք արդէն իսկ համաձայնած են:
Ապա 11 անդամներէն Ար պահելու դէմ և 7ը՝ պա-
հելու թեր քուէ տուին: Գալով Սպանիոյ հարցին,
Անդրեան և Մեքսիկա կողմակից չեն այդ խնդիրը
Խորհուրդին մէջ քննելու որքան ատեն որ փաստեր
չպահուին թէ Փրանսիսի ռեժիմը աշխարհի իսա-
ղաղութիւնը խանդարելու բնոյթ ունի: Չմտա-
սան, Հոլանտա Պրազիլի համաձայն են այս տե-
սակետին ժողովը առանց որոշուած տարւոյ յետա-
ձգուեցաւ յաջորդ օրուան:

ԳԻՐՄԱՆ ՀԱՐՑԸ ԵՒ Մ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՎԱՆԻԿԵԼԵՆ. — Մ. Նահանգներ Գրանտայի
իմացուցած են թէ, Գերմանիոյ հետ հաշտութեան
գաւազինի նախադրելու պարտաստուելու յետոյ,
Գերմանական հարցին Սրտաքին Նախարարներու
Բարեկից ժողովին մէջ քննուելու հակառակ չեն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՐ

Ժողովարդական Կոմիտեների Սովետներին
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՐԳԱՎՈՐՈՂ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄԱՆ
ԵՎ ՏԵՂԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԿՈՄԻՏԵ
25 Դեկտեմբեր 1945

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ
Մ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն Ե Ա Ն Ա Պ Ա Ն
ԳԱՐՈՒ Ա. ՂԱՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐ

Արտասահմանի ընդհանուր հայերի արտասահմանի
ցանկաթղթերի ընդհանուր գնալով Հ. Ս. Ս. Ռ. Կառավարության միջնորդությամբ, Ս. Ս. Ռ. Կառավարությանը, իր « թ. Ն. յեմբերի 21-ի որոշմամբ Բաղրատի և արտասահմանից Հայրենիք վերադառնալի ցանկացող հայերի վերադարձը Սովետական Հայաստան:

Հայրենիք վերադարձող հայերին Բաղրատի և իրենց հետ բերելի կանխարձեռներ, արգելադրություններ կան կանգնորոշում եվ սեփական այլ գույք, առանց մասը վճարելու:

Նրանց հնարավորություն է արժույթ կատարել լայն շափերով անհատական բնակարանային շինարարության, ստանալով այդ նպատակի համար պետական վարկ, կառուցվող տների արժեքի 50 տոկոսի շափով:

Արտասահմանից վերադարձող հայերի ընդհանուր եվ սեփական համար, Հ. Ս. Ս. Ռ. Փողոցական Կոմիտեների Սովետներին կից տեղեկվում է արտասահմանից ներգաղթող հայերի ընդհանուր եվ սեփական համարներ:

Արտասահմանից ներգաղթող հայերի ընդհանուր եվ Տեղավորման Կոմիտեն, հնարավորություն ունեցավ « Ռեզուլտ 2-րդ համարի հետ, ուղղված Սովետական Հայաստանի կառավարության, որում Հայկ. Բարեգործ. Հիմնադրամ Միությանը ցանկաթղթեր է հայտնում իր արտասահմանից տեղից եղած միջոցներով օժանդակության գալ Սովետական Հայաստանում իրագործվող միջոցառումներին:

Կոմիտեն գտնում է, որ այժմ Հայկ. Բարեգործական Հիմնադրամ Միության, ինչպես եվ ընդհանուր հայաստանի եվ բարեգործական կազմակերպությունների համար անհրաժեշտ է պատվազար խնդիր եվ նրա արտասահմանից տեղից եղած օժանդակների շնորհիվ օգտագործման եղանակը կարող է անդիմադրել օգնության արտասահմանի հայերի Հայրենիք վերադարձնողները գործի կազմակերպումն է եվ նրանց սեփականում:

Մեր կարծիքով Հայկ. Բարեգործական Հիմնադրամ Միությանը կարող է այդ օգնությունը իրագործել հետևյալ ուղղությամբ:

1. Օգնել ներգաղթող հայերին ինչպես նաև պարսի ծախսեր, այնպես էլ Հայրենիք վերադառնալից հետո սկզբնական շրջանի գեղեցիկ ուղևոր գործունե:

2. Տրամադրել որոշ գումարներ ներգաղթող կարգավոր ընտանիքների բնակարանային շինարարության նպատակով:

3. Տեղեկ բերել եվ ներգաղթող հայերի հետ կամ ուղղակի Կոմիտեի կազմով ուղարկել արդյունաբերական, ինքնագնառային եվ մանկական ինքնագործի կառավարում, հաստատ, կոլեկտիվ եվ այլ նյութեր: Հայրենիք վերադարձող հայերի աշխատանքի եվ կենցաղի կազմակերպման անհրաժեշտ գիտությունները ստեղծելու եվ նրա կառուցվող ավանդական բուժական, կրթական, արգելադրական եվ կուլտուրական այլ հաստատություններ ստեղծելու համար:

Արտասահմանից ներգաղթող հայերի ընդհանուր եվ սեփական Կոմիտեն խնդրում է Տեղ. Ընտան. Բյուրոն տեղից մեր այս համարի և 2-րդ համարներին, ինչպես նաև 2-րդ կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների մասին տեղեկացնել Կոմիտեին:

Նկատարում է ինքնուրույն եվ արտասահմանից ներգաղթող հայերի օժանդակության բոլոր հարցերով կապ պահպանել Կոմիտեի հետ, հետևյալ համարով միջոցառում, Կառավարական ստան, Հայաստան Սովետական Միությանը Կոմիտեի Կոմիտեի փողովարդական Կոմիտեի Սովետներին կից Արտասահմանից ներգաղթող Հայերի ընդհանուր եվ Տեղավորման Կոմիտե:

Մենք եվս արտասահմանի մշտական կապ կզարգանք Տեղ. Ընտ.

Կոմիտեի համարում է, որ գաղափարաբանության մէջ արժեք չունի հասարակական եվ բարեգործական կազմակերպությունները եվ առավել ներքին Հայկ.

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀ. Մ. ՈՒԹՅԱՆ
(1906-1946)

Յուսման 15 Ապրիլին Հ. Բ. Ը. Միութենին
կը բարեկամ ինքնագործական ԳԱՌԱՄԱՄԵԱԿԸ, 1906 Ապրիլ 15ին, Զատիկի օրը, Գանդիի մէջ ծնունդ առաւ Միութենին, զիստար նախաձեռնութեամբ Գոթա Նուպար Փաշայի, Նուպար Արթին Փաշայի, Երանց Աղաթոն Գեյլի, Տ. Մկրտիչ Անգրանիկեանի, Տօքթ. Նուպար Տաղաւարեանի, եւ այլն:

Այդ բարեկամական հայրենասիրական ինքնագործական գործը 40 տարւան միջոցին ստացաւ անհրաժեշտ ընդարձակում և բարձրանում, և անց յալբոցներ, իրենց կարգին, անսպառ Կենսակերպին Միութենի որդեգրած ազգապաշտպանութեան նպատակները:

Հայ փողովարդին բարոյական և Հայրենիքին վերադարձնական ստաւորը այն համազգային կազմակերպութեան վերադարձը Հիմնադրութեան, Բարեգործական, Հեկադարներուն, բոլոր Անգրանիկեան և Համակերպութեան համար հոգեպարար հրահանգի է հայրենական օր մը պիտի ըլլայ 1946 Ապրիլ 15ը:

Կ'արժէ յարգել որ այդ փառքի օրը պահանջներ խնդրական հանգիստաբերութեամբ, որպէս պատմական յիշատակելի թուական մը, որ հայկական տարեգրութեան օգնականներին անհեմաքայուն մէջ էր պիտի կազմէ աներգաբարձը:

Հետեւաբար, Կեդր. Վարչական Փողով. յառաիկայ Ապրիլ 15ին, զիստարաբար, իսկ հետագայ վայրերն համար միջին Կեդր. տարւան վերջը, կը հռչակէ Հ. Բ. Ը. Միութեան ԳԱՌԱՄԱՄԵԱԿ ԹՈՒՐԿԻԱՆ ՏՈՒՆԱՍԱՐՈՒԹՅԱՆ Թուական, և արտագին կ'ը կ'արժէ Միութեան բոլոր կազմակերպութեան և Հաստատութեան, անհայր, Ամերիկայի, Նիդերլանդի և Եւրոպայի Կեդր. և Երբ. Օնանիստագիտութեան, հարեւարաւ Սահմանադրութեան և Օտանակ Մարմիններուն, Տիֆլիսի և Կրտսեր Ճիւղերուն, մեծագոյնը կ'անգրիպատարութեամբ տեսել Միութեան Յարեւան, անոր տալով ամենալայն անհանգիստ և համազգային բնոյթ, ընդ նուանեալ երեւել յարանձանութեանց Հոգեւոր Գեղեցիկ և Հոգեւորական:

Սահմանադր. մեր սիրելի Միութեան ԳԱՌԱՄԱՄԵԱԿԻ կարգաբաժնը պիտի ըլլայ ԱՆԴԱՄԱՐԱԿԱՆ ՇԱՐՓՈՒՄ, որ, ընդհանր ապա Կառավարութեան տեղեկած արտադրող գործարարութեան, անսարաւոր պիտի յալի ամեն տեղ անհաւաք կրկնապատկել անգրիպատարութեան թիւը կամ անգամաճարներուն գումարը:

Այդ Յարեւանի նպատակը պիտի ըլլայ մեր մեծաւ յարգանքին և երախտագրութեան տարբեր հաստատելի Միութեան հանգուցելու Հիմնադրութեան, Անգրանիկեան և Բարեգործական յիշատակին, անգրանիկեան բնական յիշել անոր կատարած ազգագրական գործերը և մասնաւոր գնալաւորի ծառայութիւնները, և ըստպիտի անոր հետադարձ գաղափարական ինքնական ընդհանուր արժեքը:

Հետեւ թէ այս կողմ արտասահմանի պիտի գտնէ աշխարհի ամեն կողմը, ուր որ կը գտնուին Հ. Բ. Ը. Միութեան հաստատար Անգրանիկեան, կը կանխէ մեր անկեղծ ընդունակութիւնը և կը խնդրէ որ ձեռնարկ լինի անոր արտասահմանի հայերի հետ խորագր տեղեկութեան արտաքին պատկան Կեդրական և Երբ. Օնանիստագիտութեան:

ՆԱԽԱԳԱՆ ԿԵՂԻՐ. ՎԱՐՏ. ԺՈՂՈՎ

ԱՐԵՎԻԿԱ ԳԱՐԱԿԵՆՕՋԵԱՆ

Նիւ Իորք, 26 Փետրվար 1946

Բարեգործական Հիմնադրամ Միութենին, պարզ գիտակցելով նախադրման միջոցով խնդրող գործի իրականացման ուղղությամբ իրագործվող այս միջոցառումների բացառիկ նշանակությունը իր ուժերով եվ հոգով լինի անոր արտասահմանի հայերի — իրենց Հայրենիք — Հայկական Սովետական Միությանը վերադառնալու գործին անհրաժեշտ օգնություն յուրաքանչեւ համարը:

Յարգանքներով
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍԻ ԺՈՂՈՎԱՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆԵՐԻ ՍՈՒՎԵՏՆԵՐ ԿԵՂԵՆԱՆԵՐԻ ԶԵՐԳԱՎՈՐՈՂ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՏԵՂԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԿՈՄԻՏԵ
ՆԱԽԱԳԱՆ ԿԵՂԻՐ
ԱՆԴԱՄԱՐԱԿԱՆ ՇԱՐՓՈՒՄ
ԱՆԴԱՄԱՐԱԿԱՆ ՇԱՐՓՈՒՄ
Հ. ՄԱՐԿԱՆՈՒՆ
Ս. ՄԱՐԿԱՆ
Ս. ԿԱՐԱԿԵՆՕՋԵԱՆ
Ս. ՄԵԼԻՔՆԱՅԵԱՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ

Ա.

Երբ մարդ պապիկին կը նախ, կը տեսնէ արեւնեը, իրմ գուրը, իրմ տարբեր մարմինը և շարժանները:

Անցի՛ր արծաթով ձեփուած պապիկին առջև — որուն հայելի անհնր կուտան մարդիկ — տեսնես ինչպիսիք:

Ապակիին և հայելիին տարբերութիւնը՝ որ ծախէ ձեփն է, որ եթէ խորհրդանշաբար վեր առնուի, կը ցայտնիք տարբերութիւնը այլապես թեան և ինքնատարութեան:

Միտիան իր հոգեբան և հանդիսեան անհատութիւնը մարդուն տեսողութիւնը՝ արծաթով ձեփուած է: Սրծաթախիւրութեան, ընչաքաղցրութեան պարագան է ստիկա:

Սըրտին և կենսաբան պապիկին մէջէն նախ մարդը անպայման և յստակօրէն պիտի տեսնէ հոգեբան և հանդիսեան ուրիշներուն, թուական թիւին ու անհնր իր ըմբռնութեան և օգնութեան հասնելու պէտքն ու պարտականութիւնն անհայտաբարութեան պարագան է ստիկա, որ նախապայման է բարեգործութեան ծնունդին:

Բ.

Որքան ալ գտնուին մարդիկ, որոնք ծնունդ պիտի տան և վերաբերեն բարութեան, զոյնկատելով տկարութիւն լիզեցրու և արդիւնք ուղեղի անբնական գործունէութեան, այսուհանդերձ միտ զոյնութիւն ունեցած է և անի բարութեանը՝ իրեն բարեգործութեանը մարդկային արտի, խղճմանքին, որ մեծապէս և նկատարելով իր հոգանքին պիտի ձգէ մարդկային անհրաժեշտ և անկարելիան վրայ:

Բարութեանը՝ իրեն լեզու, զգացում, կրթութեամբ ինչպիսիք միայն և կ'արժէ ինչպիսիք Բայ իրեն զործն տարբեր կը մտնէ մարդկական և շարժաններին ներս, անհնրին և արաւաքներ գտնելով արցունքին տեղ ծաղիկներով ծաղիկ գործի և իրականութեան փոխարին ուղի տալով շքեղ բարգաւաճութիւնը անհրաժեշտութեան:

Առիկա բարեգործութեանն է:

Գ.

Անուշտ բարեգործութեանը պայմանաւորութեանը, բայց կը նկատարեն և կը պարտաւոր գիտակցութեամբ և կը հասնի իր գործունե և լրի իմաստին, որ կ'ընդգրկէ արծաթով ձեփուած օգնութեանը գերեզմանը, որ փակելով արաւաքին և մտաւոր մարդերն ալ մտնելով արաւաքին մէջ իրենց օգնութեան:

Այս վերջին տարաբնակ վրայ ինքնատարութեան Բարեգործական Հիմնադրամ Միութենին իրեն խաւ:

Բարեգործական օգնութիւնը Հայ գաղթականութեան, Հայ Թուականութեան՝ չէ և չպիտի լինի մեծապատկան օգնութեան փութանքը, կը նկատուի անհնրին երեւոյթ:

Անոր տեսլականն է, որ գործի, գործունէութեան վերածում է ցաւաւուն տարիներէ ինչ փոխադարձ օգնութիւնը, ինքնաբերական և անընդ ձգողով Հայ Թուական ցանկանները, որ որ կան առժամաբար, որովհետեւ բացի հային հոգէն, ուրիշ կիթմաներու տակ տարբեր անհայտաբար և պէտք է հասարակին իրենց պարկեշտ և իրենց մէջ, որուն առաջնապարգ տեսլականն է և պիտի ըլլայ Բարեգործականը:

Դ.

Իր թեան գործունէութեան տարիները մասունքի նախնի կազմակերպութեան մէջ, մէջ հաղորդական, իրական անի պատկան մեր փողովարդին իրմ պահանջարկին շափով որդեգրել կարծեալ բարեգործական հայրենիքը, որոնք գոյութիւն ունին և որոնք գոյութիւն պիտի տեսնան վաղը՝ անպայման:

Ե.

